

מדד תקשוב (ICT) לאומי לישראל Israel National ICT Index ליצירת מדד תקשוב לאומי

לקידום השימוש בטכנולוגיה ואינטרנט בישראל

פרופ' שיזף רפאלי

אוניברסיטת חיפה

הפער הדיגיטלי בישראל הינו סוגיה חברתית, המתייחס לפער בין אוכלוסיות בעלות גישה קבועה ויעילה למחשב ולאינטרנט לבין אלו שאין להם גישה כזו. פער זה גדל ככל שהמדינה תלויה יותר בטכנולוגיה בתהליכים כלכליים ודמוקרטיים. צמצום הפער הדיגיטלי הוכח כמסייע בצמצום פערים סוציו-אקונומיים.

קצב התפתחות הטכנולוגיה והאינטרנט והטמעתם בקרב אוכלוסיות מבוססות מואץ משנה לשנה במידה ניכרת. ישראל ידועה כ Start Up Nation. לכן הדימוי החיצוני וגם הפנימי שלה מניח רמות גבוהות של אימוץ ICT. אולם קצב הטמעת הטכנולוגיה, האינטרנט והשימושים בו במסגרת פעילויות הממשלה הרשויות המקומיות וגורמי פילנתרופיה אינו בהלימה לקצב השורר בקרב אוכלוסיות מבוססות. הפער בא לידי ביטוי ביתר שאת בקרב מספר קבוצות אוכלוסייה מוחלשות בישראל.

מידת החשיפה של אוכלוסיות מוחלשות בישראל לטכנולוגיות מתקדמות ולאינטרנט בפרט, נמוכה משמעותית מזו של האוכלוסיות המבוססות יותר.

- ל- **93.1%** מהעשירון העליון יש מחשב בבית, לעומת **53.2%** מהעשירון התחתון (למ"ס, 2009).
- שיעור היהודים המשתמשים באינטרנט גדול משיעור המשתמשים הערבים - **64%** לעומת **30%** בהתאמה.
- אין נתונים מדויקים על הפער בחתכים אחרים, למשל של חרדים לעומת שאר האוכלוסייה, קשישים, עולים, פריפריה גיאוגרפית לעומת מרכז ועוד. אבל גם בחתכים אלה יש פער דיגיטאלי משמעותי.

עבור שלב א' של המחקר מוגדרות המטרות הבאות:

- איגוד פעילויות המחקר שבוצעו בישראל בנושא הערכת ומדידת שילוב טכנולוגיה ואינטרנט בקרב האוכלוסיה בישראל.
- יצירת מדד תיקשוב-טכנולוגי לאומי, מותאם לסטנדרטים של מדידה המקובלים בעולם. הכוונה היא שהמדד יהווה סולם דירוג סטנדרטי עבור כלל הישובים בישראל.
- יצירת קונסורציום של בעלי עניין במגזר הציבורי, הפרטי והאזרחי שיהווה פרום התומך ומסייע בהטמעת המדד ככלי משפיע בחברה בישראל.

עבור שלב ב' של המחקר מוגדרות המטרות הבאות:

- יצירת כלי מקוון ונגיש לציבור להצגת נתוני המדד.
- הצעת מתווה להחלת פיילוט מדידה בקרב ישובים ואזורים לדוגמה בישראל לצורך קבלת משוב ותיקופו של הכלי.

